

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ «Історія української правової думки»

Рівень вищої освіти - третій (освітньо-науковий)

Спеціальність 081 "Право"

Галузь знань 08 "Право"

Рік навчання - 1, семестр - 2

Форма навчання - денна

Кількість кредитів - 5

Мова викладання - українська

Лекторка курсу

Контактна інформація
лекторки (e-mail)

Качур Віра Олегівна, кандидатка юридичних наук, доцентка,
завідувачка кафедри теорії та історії держави і права

Портфоліо - <https://nubip.edu.ua/node/31094>

+380677228221; +380660485248 (Viber)
kachur_v@nubip.edu.ua

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Мета: на основі вивчення соціально-політичного контексту утворення авторських концептів, оригінальних текстів та текстів інтерпретаційних, ідеологічної складової та практичної направленості громадсько-політичної діяльності політичних мислителів України, з'ясувати закони та принципи процесу формування предмету політичної науки її розвитку в Україні в соціально-історичному та формально-логічному аспектах, закономірності та пріоритети становлення та розвитку політичної системи на українських землях.

Завдання: вивчення соціально-історичних детермінант формування правової думки українського народу та закономірностей їх змінюваності в різних історичних епохах; виділення етапів наукової концептуалізації правової думки України та періодів її інституціоналізації; з'ясування змістової частини та політичних наслідків оригінальних та інтерпретаційних текстів правової думки України; визначення правових, економічних, культурно-духовних вимірів буття людини, виявлення їх взаємопроникнення та взаємозалежності, а також впливу на політичну та громадянську ідентичність сучасного українця; виявлення основних детермінант (антропологічних, правових, морально-етичних тощо) формування системи права в Україні.

3. Очікувані програмні результати навчання (Learning outcomes):

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен

знати:

- основні ідеї та концепції, що сформувалися у вітчизняній правовій думці, вміти їх застосувати для ідентифікації наукових гіпотез та використання у власних наукових дослідженнях та у викладацькій діяльності (ПРН 1);

вміти:

- виокремлювати і характеризувати теоретичний/емпіричний та фундаментальний/прикладний виміри галузі знань "право" (ПРН 3),

- застосовувати закономірності розвитку вітчизняної правової думки при розв'язанні завдань наукового дослідження (ПРН 6),

- екстраполювати отримані знання та власні висновки на сучасну правову думку в Україні (ПРН 8).

4. Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач

В аспірантів-юристів після засвоєння дисципліни повинні бути сформовані такі компетенції:

інтегральні компетенції:

- здатність розв'язувати комплексні проблеми в сфері професійної діяльності, у тому числі дослідницько-інноваційної, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань в галузі права (Е 1.1);

загальні компетенції:

- здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення, генерування нових ідей та досягнення наукових цілей (ЗК 1.3);

фахові компетенції:

- набуття глибоких, обґрунтованих фахових знань; детальні або дуже детальні знання спеціальної області дослідження в галузі права у поєднанні зі знаннями загальної наукової дискусії та внеску до індивідуальної області дослідження (ФК 1.2);

спеціальні компетенції:

- знання та розуміння предметної області дослідження (СК 1.1);

- здатність планувати та виконувати сучасні інтелектуальні дослідження, як на запити стейкхолдерів так і сучасної світової наукової спільноти для досягнення науково обґрунтованих теоретичних або експериментальних наукових результатів, які розв'язують конкретне наукове завдання, що має істотне значення для правничої сфери (СК 1.2);

- здатність використовувати інформаційні ресурси, необхідні для проведення дослідження у галузі права (СК 1.4);

- здатність до критичного аналізу, оцінки та синтезу нових та комплексних ідей в межах предметної області дослідження (СК 1.5).

Формат вивчення навчальної дисципліни

Змішаний (Blended Learning) – вивчення навчальної дисципліни передбачає поєднання традиційних форм аудиторного навчання з елементами електронного навчання, в якому використовуються спеціальні інформаційні технології (відео-, інтерактивні елементи, онлайн консультування тощо).

Технічне забезпечення /обладнання

При засвоєнні дисципліни використовуються сучасне інформаційно-комунікаційне обладнання, інформаційні ресурси та програмні продукти, що застосовуються в правовій діяльності, а для комунікації з викладачкою – мобільний телефон та/або комп'ютерна техніка із виходом в глобальну мережу.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Год. (Л/Пр)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
<i>Змістовий модуль 1. Формування правової думки в Україні та її розвиток в Литовсько-польську та козацьку добу (30 годин)</i>				
Тема 1. Предмет і методологія історії	1/1	1. Знати предмет дисципліни Правова думка України. Її	1. Опрацювати теоретичні питання контрольної роботи до	1. Аудиторна контрольна робота – 5

української правової і політичної думки		місце в системі юридичних наук. 2. Розуміти джерела Правової думки України. 3. Знати періодизацію, формаційний підхід.	теми 1. Матеріал для підготовки – лекція 1, презентація до лекції 1. 2. Виконати практичні завдання до теми 1	балів 2. Практичні завдання – 5 балів
Тема 2. Родоплемінний лад та зародження уявлень про політику на українських землях до київської доби	1/1	1. Знати загальну характеристика та особливості формування і розвитку правової та політичної думки часів Трипільської культури (4-1 тис. до н.е.) – перша в історії людської цивілізації хліборобська культура, яка досягла високого рівня розвитку. 2. Розуміти головні правові ідеї Скіфії. 3. Знати Правові ідеї в містах Північного Причорномор'я	1. Опрацювати теоретичні питання контрольної роботи до теми 2. Матеріал для підготовки – лекція 2, презентація до лекції 2. 2. Виконати практичні завдання до теми 2.	1. Аудиторна контрольна робота – 5 балів 2. Практичні завдання – 5 балів
Тема 3. Політико-правова думка в княжої доби (Київська та Галицько-Волинська держави)	2/2	1. Знати загальну характеристика та особливості формування і розвитку правової та політичної думки княжої доби. 2. Розуміти головні правові ідеї у збірниках чинного законодавства київської держави та міжнародних договорах Русі і Візантії. 3. Розуміти значення історико-політичних та літературно-історичних творів у створенні і розвитку української політичної і правової думки цього періоду. 4. Знати розвиток правової думки у творах християнських	1. Опрацювати теоретичні питання контрольної роботи до теми 3. Матеріал для підготовки – лекція 3, презентація до лекції 3. 2. Виконати практичні завдання до теми 3.	1. Аудиторна контрольна робота – 5 балів 2. Практичні завдання – 5 балів

		мислителів Київської Русі.		
Тема 4. Розвиток правової і політичної думки в Литовсько-Польську добу	2/2	<p>1. Знати специфіку розвитку правової думки в Литово-польську добу.</p> <p>2. Розуміти зміст таких документів, як Кревська унія 1385, Городельська унія 1413 та Люблінська Унія 1569 р.</p> <p>3. Знати трактати Станіслава Оріховського «Зразковий підданий», «Настанови польському королю Сигізмунду Августу», «Про природне право» «Польські діалоги політичні», «Про целібат», «Хрещення русинів».</p> <p>4. Розуміти погляди Петра Могили та Івана Вишенського погляди на державу та право.</p> <p>5. Знати діяльність братств та Острозького колегіуму та їх вплив на розвиток правової думки в Україні.</p>	<p>1. Опрацювати теоретичні питання контрольної роботи до теми 4. Матеріал для підготовки – лекція 4, презентація до лекції 4.</p> <p>2. Виконати практичні завдання до теми 4.</p>	<p>1. Аудиторна контрольна робота – 5 балів</p> <p>2. Практичні завдання – 5 балів</p>
Тема 5. Українська політична і правова думка козацької доби	2/2	<p>1. Знати Союзний договір з Турецьким ханом проти Польщі, Зборівський договір 1649. Переяславську раду та Березневі статті 1654р., головні правові ідеї Гадяцького трактату, Конституцію Пилипа Орлика від 5 квітня 1710 р.</p> <p>2. Розуміти козацькі літописи та їх значення у розвитку української правової думки.</p>	<p>1. Опрацювати теоретичні питання контрольної роботи до теми 5. Матеріал для підготовки – лекція 5, презентація до лекції 5.</p> <p>2. Виконати практичні завдання до теми 5.</p>	<p>1. Аудиторна контрольна робота – 5 балів</p> <p>2. Практичні завдання – 5 балів</p>

Самостійна робота до змістового модуля 1	10	Закріпити знання з тем 1-5	Виконати одне із двох запропонованих завдань	Самостійна робота – 20 балів
Атестаційний тест «Модуль 1»	0,5	Знати теоретичні положення питань, що виносяться на модульний контроль 1	Навчальні тести для самоконтролю до тем 1-2.	30 балів
<i>Змістовий модуль 2. Правова думка України в ХІХ ст. (45 годин)</i>				
Тема 6. Держава і права у вченнях декабристів, західників і слов'янофілів . Історія Русів	2/2	1. Знати програмні документи декабристів. 2. Розуміти розвиток україністики, формування українознавчих дисциплін, формування української літературної мови. 3. Знати самостійницькі течії, діяльність В. Капніста, Г.Полетики, масонство, гурток Лукашевича, Новгород-Сіверський гурток. 4. Знати «Історія Русів». 5. Розуміти ідею нерівної рівності у творчій спадщині Г. Сковороди.	1. Опрацювати теоретичні питання контрольної роботи до теми 6. Матеріал для підготовки – лекція 6, презентація до лекції 6. 2. Виконати практичні завдання до теми 6.	1. Аудиторна контрольна робота – 5 балів 2. Практичні завдання – 5 балів
Тема 7. Політична і правова думка в програмних документах Кирило-мефодіївського братства та правові і політичні погляди його членів	2/2	1. Знати програмні положення Кирило-Мефодіївського братства. 2. Розуміти правові погляди М. Костомарова, його «Дві руські народності». 3. Знати правові ідеї у творчості Т. Шевченка, суспільно-політичні погляди П. Куліша, конституційні	1. Опрацювати теоретичні питання контрольної роботи до теми 7. Матеріал для підготовки – лекція 7, презентація до лекції 7. 2. Виконати практичні завдання до теми 7	1. Аудиторна контрольна робота – 5 балів 2. Практичні завдання – 5 балів

		проекти Г. Андрузького. 4. Розуміти значення та вплив Кирило-Мефодіївців на подальший розвиток правової думки України.		
Тема 8. Розвиток української правової та політичної думки на Західноукраїнських землях в кінці XVIII-першій половині XIX ст.	2/2	1. Знати правові погляди Маркіяна Шашкевича, Івана Вагилевича та Якова Головацького. 2. Розуміти погляди Василя Подолинського та положення його праці «Слово перестороги». 3. Знати діяльність Головної Руської Ради, видавництва часопису «Зоря Галицька».	1. Опрацювати теоретичні питання контрольної роботи до теми 8. Матеріал для підготовки – лекція 8, презентація до лекції 8. 2. Виконати практичні завдання до теми 8.	1. Аудиторна контрольна робота – 5 балів 2. Практичні завдання – 5 балів
Самостійна робота до змістового модуля 2	33	Закріпити знання з тем 6-8	Виконати одне із запропонованих завдань до самостійної роботи	Самостійна робота – 40 балів
Атестаційний тест «Модуль 2»	0,5	Знати теоретичні положення питань, що виносяться на модульний контроль 2	Навчальні тести для самоконтролю до тем 6-8.	30 балів
<i>Змістовий модуль 3. Правова думка в Новий час (30 годин)</i>				
Тема 9. Правові і політичні погляди М.Драгоманова	1/1	1. Знати загальну характеристику наукової та суспільно-політичної діяльності М.Драгоманова. 2. Розуміти погляди М.Драгоманова на українську історію (його відмінність від народників). Його розуміння геополітичного інтересу України ("Пропаший час", "Погляд на українську	1. Опрацювати теоретичні питання контрольної роботи до теми 9. Матеріал для підготовки – лекція 9, презентація до лекції 9. 2. Виконати практичні завдання до теми 9.	1. Аудиторна контрольна робота – 5 балів 2. Практичні завдання – 5 балів

		історію", "Вступне слово"). 3. Знати драгомановську концепцію федералізму як шлях до визволення України.		
Тема 10. Політичні і правові ідеї на українських землях на рубежі XIX-XX ст.ст.	1/1	1. Знати правові погляди Івана Франка, його ідею державної самостійності України. 2. Розуміти творчість Юліана Бачинського та положення його праці "Україна Irredenta". 3. Знати погляди Миколи Міхновського та положення його праці "Самостійна Україна".	1. Опрацювати теоретичні питання контрольної роботи до теми 10. Матеріал для підготовки – лекція 10, презентація до лекції 10. 2. Виконати практичні завдання до теми 10.	1. Аудиторна контрольна робота – 5 балів 2. Практичні завдання – 5 балів
Тема 11. Правове вчення Б.Кістяківського	1/1	1. Знати підходи Б.Кістяківського до визначення права. 2. Розуміти бачення держави за Б.Кістяківським як певна форма суспільного організму, який існує там, де є суспільство і народ. 3. Знати юридичні основи правової держави за Б.Кістяківським на кшталт недоторканість особи та народне представництво, яке забезпечується народом.	1. Опрацювати теоретичні питання контрольної роботи до теми 11. Матеріал для підготовки – лекція 11, презентація до лекції 11. 2. Виконати практичні завдання до теми 11.	1. Аудиторна контрольна робота – 5 балів 2. Практичні завдання – 5 балів
Тема 12. Державно –правова концепція В. Липинського.	1/1	1. Розуміти консерватизм як один з напрямів правової думки XX ст. в Україні, причини виникнення і розвитку цього напрямку. 2. Знати державно –правову концепцію	1. Опрацювати теоретичні питання контрольної роботи до теми 12. Матеріал для підготовки – лекція 12, презентація до лекції 12.	1. Аудиторна контрольна робота – 5 балів

		та погляди В. Липинського на походження і суть держави. 3. Розуміти теорію Української Трудової монархії, її суть та загальну характеристику.	2. Виконати практичні завдання до теми 12.	2. Практичні завдання – 5 балів
Самостійна робота до змістового модуля 3.	22	Закріпити знання з тем 9-12	Виконати самостійну роботу на вибір	Самостійна робота – 30 балів
Атестаційний тест «Модуль 3»	0,5	Знати теоретичні положення питань, що виносяться на модульний контроль 3	Навчальні тести для самоконтролю до тем 9-12.	30 балів
<i>Змістовий модуль 4. Правова думка ХХ ст. в Україні (45 годин)</i>				
Тема 13. Комуністичний та соціалістичний напрями в українській правовій та політичній думці	2/2	1. Знати зародження та розвиток українського комунізму, праці В.Шахрая та С.Мазлаха. 2. Розуміти теорію національного питання М.Скрипника і її вплив на розвиток міжнародних відносин в СРСР. 3. Розуміти головні положення комунізму як течії в правовій думці України в ХХ столітті. 4. Знати державно-правові погляди більшовизму, ідеологію марксизму в поглядах С. Косіора. 5. Знати суспільно-політичні погляди М.Хвильового.	1. Опрацювати теоретичні питання контрольної роботи до теми 13. Матеріал для підготовки – лекція 13, презентація до лекції 13. 2. Виконати практичні завдання до теми 13.	1. Аудиторна контрольна робота – 5 балів 2. Практичні завдання – 5 балів
Тема 14. Націоналізм як напрям української правової і	2/2	1. Знати правові погляди Ф.Ф.Кокошкіна, М.Палієнка,	1. Опрацювати теоретичні питання контрольної роботи до теми 14. Матеріал для підготовки – лекція 14,	1. Аудиторна контрольна робота – 5 балів

політичної думки ХХ ст.		С.Дністрянського (1870-1935). 2. Розуміти суспільно–політичні погляди Дмитра Донцова. 3 Знати положення державного проекту Міхновського, конституційного проекту М.Грушевського, проекту суверенітету України В. Винниченка.	презентація до лекції 14. 2. Виконати практичні завдання до теми 14.	2. Практичні завдання – 5 балів
Тема 15. Правова і політична думка на Україні в період національно-визвольної боротьби 40-50 х рр. ХХ ст.	2/2	1. Знати загальну характеристику ідеології українського національно –визвольного руху 40 –50 –х років та особливості розвитку української правової 2. Розуміти шляхи здобуття самостійної української держави в програмних документах та працях ідеологів національно –визвольного руху. 3. Знати взаємовідносини між народами та їх правове врегулювання в програмних документах та працях ідеологів українського національно –визвольного руху 40 –50 –х років. 4. Розуміти актуальність правових ідей українського національно –визвольного руху.	1. Опрацювати теоретичні питання контрольної роботи до теми 15. Матеріал для підготовки – лекція 15, презентація до лекції 15. 2. Виконати практичні завдання до теми 15.	1. Аудиторна контрольна робота – 5 балів 2. Практичні завдання – 5 балів
Тема 16. Українська правова і політична думка в післявоєнний період	2/2	1. Знати організацію українських націоналістів та її політична платформа. 2. Розуміти політичний портрет Євгена Коновальця, політичні принципи	1. Опрацювати теоретичні питання контрольної роботи до теми 16. Матеріал для підготовки – лекція 16, презентація до лекції 16.	1. Аудиторна контрольна робота – 5 балів

		<p>та ідеологія Степана Бандери.</p> <p>3. Знати ранню (романтичну) стадію українського інтегрального націоналізму.</p> <p>4. Розуміти підпільну правову думку України в 40-50-х років.</p> <p>5. Розуміти роль Української Гельсінської Спілки у здобутті Україною незалежності.</p>	<p>2. Виконати практичні завдання до теми 16.</p>	<p>2. Практичні завдання – 5 балів</p>
<p>Тема 17. Академічна державно-правова думка в Україні</p>	<p>2/2</p>	<p>1. Знати історію заснування університетів в Україні та їх розвиток у них української юридичної науки.</p> <p>2. Розуміти роль УВУ в розвитку української юридичної науки, розвиток українських правничих періодичних видань.</p> <p>3. Знати діяльність Наукового Товариства ім. Т. Шевченка та розуміти його значення для розвитку української юридичної науки.</p> <p>4. Знати діяльність Українського таємного університету у Львові та його роль в розвитку української юридичної науки та освіти.</p>	<p>1. Опрацювати теоретичні питання контрольної роботи до теми 17. Матеріал для підготовки – лекція 17, презентація до лекції 17.</p> <p>2. Виконати практичні завдання до теми 17.</p>	<p>1. Аудиторна контрольна робота – 5 балів</p> <p>2. Практичні завдання – 5 балів</p>
<p>Самостійна робота до змістового модуля 4.</p>	<p>25</p>	<p>Закріпити знання з тем 13-17</p>	<p>Виконати самостійну роботу на вибір</p>	<p>Самостійна робота – 20 балів</p>
<p>Атестаційний тест «Модуль 4»</p>	<p>0,5</p>	<p>Знати теоретичні положення питань, що виносяться на модульний контроль 4</p>	<p>Навчальні тести для самоконтролю до тем 13-17.</p>	<p>30 балів</p>

Всього за семестр	70
Залік	30
Всього за курс	100

ПОЛІТИКА ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ТА ОЦІНЮВАННЯ

<i>Політика щодо організації навчального процесу:</i>	організація навчального процесу при вивченні навчальної дисципліни «Тлумачення права» здійснюється відповідно до Конституції України , Закону України "Про вищу освіту" , Положення про організацію освітнього процесу у НУБіП України , освітньо-професійної програми підготовки фахівців напряму 081 «Право» ОС «Бакалавр» та інших документів щодо організації освітнього та виховного процесу в НУБіП України .
<i>Політика щодо відвідування:</i>	відвідування занять є обов'язковими для видів діяльності, що передбачають формат F2F (Face To Face, очності). За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, індивідуальний графік тощо) навчання може відбуватись Blended Learning (змішане) або Online Learning (дистанційне) на навчальній платформі Elearn, але з обов'язковим застосуванням дистанційних платформ Webex, Zoom чи Google Meet за погодженням із викладачкою курсу.
<i>Політика щодо взаємодії під час занять у форматі F2F:</i>	зберігати допустимий рівень тиші для роботи в аудиторії; активна участь під час обговорення в аудиторії, відкритість і готовність пізнавати нове, працелюбство, здатність аналізувати матеріал, мати власну точку зору і вміти її обґрунтувати, повага та толерантність до чужої думки; вміти визнавати хибність; панування я-висловлювань при озвучуванні своєї позиції під час аудиторних занять та ми-висловлювань при написанні наукових робіт, знайомство з першоджерелами, рекомендованою літературою, креативність та творчість у всіх видах діяльності. Під час проведення аудиторних занять дозволяється залишати аудиторію на короткий час за потреби і за дозволом викладачки, а також вживати безалкогольні напої.
<i>Політика щодо строків виконання робіт та їх перескладання:</i>	до аспірантів, які порушують терміни виконання робіт без поважних причин, застосовуються штрафні бали (до «-1 балу» за прострочену роботу). Ліквідація заборгованостей із змістових модулів відбувається згідно попередньої домовленості між викладачкою та аспірантами, що засвідчується відповідним оголошенням на сайті кафедри https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=233
<i>Політика щодо академічної доброчесності:</i>	порушення академічної доброчесності не толерується. Дотримання академічної доброчесності аспірантами та відповідальність за її порушення регулюються Положенням про академічну доброчесність у Національному університеті біоресурсів і природокористування України . Використання мобільних пристроїв під час групової роботи на практичних заняттях допускається лише з дозволу викладачки. Використання мобільних пристроїв під час виконання аудиторних контрольних робіт та заліку не допускається.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результатами складання заліку
90-100	зараховано
74-89	
60-73	
0-59	не зараховано